
Hongarije

TEKST: ZOLTAN STERN

‘Wij komen uit het niets, wij varen naar het niets. Wat kunnen wij verliezen? Helemaal niets!’

Deze foto is gemaakt in Hongarije, een dag voor de Russische inval in 1956. Ingegeven door hun solide, volkse achtergrond voedden mijn ouders ons sober op, zonder vermaak of nieuwe kleren. Als de jongste in het gezin had ik het moeilijk. Het gevoel van ergens bij te horen, was niet voor mij weggelegd.

Zoals ik mijn moeder soms hoorde zeggen: ‘Eind goed, al goed.’ Vaak dacht ik hieraan en hield ik mezelf dat voor ogen, hopend op een goede afloop. Mijn vader daarentegen hield zich staande met een tamelijk ironische levensvisie. De dag waarop deze foto gemaakt is, vertrok hij met een flauwe grijns op zijn gezicht. Hij zei tegen mijn moeder: ‘Ik ga naar mijn werk, maar ik denk dat ik vrolijk in de pan word gehakt.’ En met een zenuwachtige glimlach vertrok hij. Hij zei ook nog: ‘Ik zal niet ontkennen dat ik communist ben, ook al word ik gedood.’ Dat was toen de procedure. Je kreeg een vraag en een simpel ‘ja’ of ‘nee’ kon al tot je dood leiden. Later die middag kwam hij bang en trillend thuis. Ze hadden hem bijna gewurgd en ze hadden met een mes krassen in zijn buik gemaakt. Hij had dus voet bij stuk gehouden. Hij lachte nog, maar trillend ging hij onder een deken liggen, alsof hij van de aardbol wilde verdwijnen. Een reflex die hij had overgehouden aan zijn kampervaringen. Uit dat kamp wist hij met succes te ontsnappen, doordat hij met

behulp van vrienden, waaronder mijn moeder, was opgenomen in het ziekenhuis. Elke dag stierf hij onder een andere naam, met een andere ziekte, tot de oorlog over was. Als hij het niet had overleefd, had ik niet op deze foto gestaan.

Nu ik denk aan mijn leven en de toekomst die ongewis is, denk ik aan mijn moeder die alles onder het vloerkleed wilde vegen en mijn vader die het daar weer onder vandaan haalde. Zij wilde van alles het beste maken, soms met grappen en grollen, met tranen en lachen. Hij is met grapjes door de stormen van zijn leven gevaren.

Ik ben dankbaar om te mogen leven, dankbaar voor alles wat ik heb meegemaakt. Tegelijkertijd was het leven ook moeilijk. Het gevoel er te mogen zijn, was nooit vanzelfsprekend voor mij. De uitspraak uit Monty Python's Flying Circus sterkt me: ‘Wij komen uit het niets, wij varen naar het niets. Wat kunnen wij verliezen? Helemaal niets!’ 🌀